

мічний статус, безпосередньо впливає на розвиток усіх сфер життєдіяльності.

Література

1. Орлов В.В. Основні напрямки діяльності органів виконавчої влади як суб'єктів державного управління у сфері державної молодіжної політики в Україні / В.В. Орлов // Економіка та держава. – 2008. – № 3. – С. 75–77.
2. Соціальні проблеми працевлаштування молоді / О.М. Балакірєва (керівник авт. кол.). В.В. Онікієнко, О.В. Валькована та ін. – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2004. – 144 с.
3. Хмелярчук М.І. Зайнятість і соціальний захист молоді : монографія / М.І. Хмелярчук ; НАН України, Ін-т регіон. досліджень. – Л., 2003. – 126 с.

УДК 332.871

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Беззубко Л.В.

доктор наук з державного управління, професор

Конєва Г.М.

аспірант
Донбаська національна академія будівництва і архітектури

Annotation

This article deals with the problems of development of management in the sphere of housing property and some ways of their solving.

Анотація

Досліджено напрями вдосконалення державного управління в сфері житлово-комунального господарства.

Ключові слова

Державне управління, реформування, житлово-комунальне господарство.

I. Вступ

Необхідність реформування економічних відносин у житлово-комунальному господарстві гостро відчувалася вже протягом багатьох років. Перехід у сфері житлово-комунального господарства від адміністративної економіки до ринкової, приватизація і реорганізація державних підприємств викликали необхідність змін у системі управління галуззю та взаєминах між її учасниками.

Головним завданням реформування є створення ефективного ринкового механізму функціонування житлово-комунального господарства (далі – ЖКГ) і підвищення рівня обслуговування споживачів.

Встановлено, що необхідність здійснення процесу демонополізації ЖКГ і створення відповідних умов для формування конкурентного середовища в житлово-комунальному господарстві передбачає необхідність зміни взаємин між споживачами, виробниками і посередниками у сфері надання послуг ЖКГ.

Поступово збільшується роль органів державної влади в процесі реформування ЖКГ на всіх рівнях. Виникають нові альтернативні форми організації в цій системі, що

виконують різні функції, які спрямовані на забезпечення житлово-комунальних послуг населенню на певній території.

Все це доводить актуальність і необхідність дослідження зазначених проблем на державному та місцевому рівнях як у теоретичному, так і практичному аспектах.

Актуальність проблеми зумовила пильну увагу до неї широкої громадськості. Питання вдосконалення механізмів управління на державному, регіональному та місцевому рівнях у сфері ЖКГ висвітлені в працях В. Бабича, М. Баймуратова, В. Дорофієнка, В. Ігнатова, С. Корнейчука, В. Малиновського, В. Пархоменко, Л. Сушинського, В. Чиркіна, В. Шаповала та ін.

Наукові здобутки цих та інших учених і практиків мають важливе значення. Проте проблема державної політики у сферах управління розвитком житлово-комунального господарства потребує подальшого дослідження, оскільки докорінно змінилися внутрішні й зовнішні умови функціонування цієї сфери життєдіяльності українського суспільства.

Численні дослідження з відповідної проблематики створюють передумови для успішного пошуку шляхів формування ефективних механізмів управління ЖКГ. Реалізація цих передумов потребує критичного усвідомлення існуючого теоретичного і практичного багажу знань та розроблення на цій основі нових підходів до вдосконалення державних механізмів у реформованій житлово-комунальному господарстві.

II. Постановка завдання

Метою статті є обґрунтування теоретичних і практичних рекомендацій щодо напрямів вдосконалення державних механізмів

Держава та регіони

реформування житлово-комунального господарства в Україні.

III. Результати

На сучасному етапі розвитку України, коли відбуваються важливі соціально-економічні перетворення, потребують вирішення питання реформування ЖКГ, завершення процесу переходу на нову систему оплати житла й комунальних послуг, удосконалення соціального захисту малозабезпечених верств населення.

Реформування житлово-комунального господарства України, незважаючи на ряд позитивних моментів, призвело до численних суперечностей у його функціонуванні. Ці суперечності обумовлені рядом чинників як зовнішнього, так і внутрішнього характеру.

Державне управління в сфері ЖКГ охоплює всі види житлових фондів, зокрема приватний, і полягає у встановленні обов'язкових для всіх власників житла правил щодо експлуатації житлових будинків, організації комунального обслуговування населення, проведення заходів з охорони, реконструкції тощо.

Державне управління в сфері ЖКГ – система цілеспрямованих дій держави, її органів на суспільство в цілому, ті або інші сфери його життєдіяльності на основі застосування об'єктивних законів, що допомагають реалізовувати певні завдання і функції відповідних органів у сфері ЖКГ.

Це механізм реалізації програми розвитку житлово-комунального господарства області, який несе відповідальність за його стан, координує діяльність підприємств, установ та організацій галузі ЖКГ.

Це формування системи заходів, спрямованих на інтенсивний розвиток житлово-комунального господарства, вдосконалення або докорінну зміну існуючих форм і методів державного управління на різних рівнях, їх взаємодію між собою.

Першочергове завдання держави в цьому випадку полягає у створенні механізму ринкових відносин у житлово-комунальній сфері, формуванні єдиної фінансової та соціальної політики на територіях самоврядування, запровадженні нових форм управління ЖКГ на рівні територіальних громад, зокрема делегованого управління, а також впровадження системи договірних відносин, зумовлених появою в цій сфері суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм.

Метою державного управління щодо регіонального розвитку житлово-комунального господарства є урівноваження показників не лише добробуту, а й соціального розвитку територій, де спостерігаються значні відмінності у забезпеченні населення комунальними послугами.

В ході аналізу було виявлено основні принципи та функції державного управління в сфері ЖКГ.

Головними принципами державного управління у цій сфері є:

- забезпечення раціонального використання ресурсів;
- підтримання конкурентного середовища;
- регулювання цін (тарифів);
- забезпечення доступу до отримання житлово-комунальних послуг для споживачів;
- дотримання встановлених стандартів;
- забезпечення соціального захисту населення.

Відповідно, до головних функцій державного управління відносяться такі:

- підготовка пропозицій щодо формування державної політики;
- нормативно-правове забезпечення, проведення моніторингу;
- ліцензування певних видів господарської діяльності;
- організація та виконання робіт зі стандартизації в сфері ЖКГ;
- координація діяльності місцевих органів виконавчої влади;
- розроблення типових договорів;
- забезпечення контролю за дотриманням виконавцями/виробниками вимог стандартів тощо.

На основі перелічених принципів та функцій було запропоновано доповнення до переліку наявних механізмів державного управління у сфері ЖКГ з метою покращання надання житлово-комунальних послуг населенню, координації роботи певних відділів управління комунальною сферою з боку державних органів влади (див. рис.).

У сфері оплати житла і комунальних послуг була прийнята стратегія її поступового підвищення з метою покриття рівня витрат на послуги ЖКГ за рахунок самих споживачів (жителів), розвиваючи одночасно систему соціальної підтримки малозабезпечених верств населення шляхом надання їм бюджетних субсидій адресного характеру. Як критерій використовується нормативно встановлена частка витрат на житлово-комунальні послуги в сімейному бюджеті і соціальної норми площі, визначена для кожного регіону.

В процесі здійснення перетворень у сфері ЖКГ була прийнята стратегія децентралізації і спрощення структури державного управління в основному шляхом розподілу функцій між замовником і підрядчиком.

Головною метою подібних перетворень було зниження витрат при одночасному підвищенні якості надання житлово-комунальних послуг, чому мав сприяти принцип конкурсного добору підрядних організацій у тих сферах, де об'єктивно можлива монополізація, насамперед, в обслуговуванні житлового фонду.

Рис. Механізми державного управління в сфері ЖКГ

Монополізм, що існує сьогодні в сфері ЖКГ, не дає громадянам можливості вибирати на ринку необхідний набір житлових і комунальних послуг. Результатом панування муніципальної власності стала відсутність суб'єктів ринкових відносин у житлово-комунальній сфері. На сьогодні немає замовника, здатного самостійно розплачуватися за надані послуги, контролювати їх виконання і вибір. Така ситуація ускладнюється, перш за все, характером муніципальних послуг, що визначається як високою часткою природних локальних монополій у галузі, так і практикою керування, що сформувалася, експлуатацією житлового фонду за допомогою укрупнення наявних підприємств і наділення їх максимальним обсягом повноважень і функцій. У всіх регіонах спостерігається ситуація, за якої значну частку ринку послуг щодо керування муніципальним житловим фондом займають ЖЕКи. Суб'єктами малого підприємництва поки виробляється всього 6% обсягу послуг у ЖКГ. Найбільше таких підприємств функціонує в сфері капітального і поточного ремонту житлового фонду (близько 80%).

На сьогодні продовжує домінувати стара "радянська" модель ЖКГ, що обумовлено такими причинами:

- адміністративним лобюванням;
- наявністю традиційних, історично сформованих виробничих житлових підприємств у вигляді ЖЕКів, за якими адміністративно закріплені житлові райони;
- наявністю у ЖЕКів бюджетного фінансування на "відшкодування витрат" чи "погашення збитків", капітальний ремонт тощо;

- наданням пільг і субсидій, чого найчастіше позбавлені інші альтернативні форми.
- Отже, реформування системи керування житловим господарством має враховувати:
- особливості сформованої фінансової ситуації в країні;
 - негативні наслідки монополізму не тільки при наданні комунальних послуг і обслуговуванні житлового фонду, а й в управлінні ним;
 - необхідність надання рівних умов приватним підприємствам, що прийшли на ринок обслуговування житла і житлових послуг;
 - розширення спектра та якості наданих послуг.

Розглянувши нормативно-правову основу механізмів державної влади в сфері надання житлово-комунальних послуг можна зробити висновок, що в законах України, які регулюють сферу ЖКГ, є деякі "прогалини", що потребують досконалого вивчення та внесення пропозицій стосовно вдосконалення.

Тому в статті запропоновано шляхи вдосконалення чинного нормативно-правового механізму в Україні у сфері надання житлово-комунальних послуг:

1. У законодавстві України не розглянуто особливості функціонування деяких альтернативних форм організації та управління в сфері ЖКГ (керуючі компанії, приватний ЖЕО, орендне підприємство). Це зумовлює необхідність внесення відповідних змін до статей, у яких мають надаватися характеристики можливих альтернативних організаційних форм у ЖКГ.

2. Уточнення прав та обов'язків, відповідальності власників житлових будинків перед органами державної влади, місцевого самоврядування, членами громади.

3. Законодавство України потребує внесення доповнень щодо можливого застосування професійного управління житлово-комунальною сферою та створення компанії, що керує цим процесом.

Основними пріоритетами мають бути:

- формування місцевих законодавчих баз та умов для розвитку відносин на ринку квартир;
- стимулювання розвитку виготовлення будівельних деталей, виробів та функціонування підрядної сфери для всіх видів будівельної діяльності;
- забезпечення громадян соціальним житлом, надання дотацій в орендованих та приватизованих квартирах;
- створення системи фінансової підтримки і, як результат, економічна зацікавленість у будівництві житла.

Пріоритетом державної політики має бути також підтримка малозабезпечених верств населення шляхом надання житла, сплати частини витрат, регулювання цін оренди та ін.

Доведено, що одним з основних напрямів удосконалення державного управління комунальним господарством в умовах реформування є створення дієвої системи моніторингу та контролю стану комунального

господарства на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Основою оптимізації і структурування системи моніторингу є створення єдиного центру інформації в сфері ЖКГ на державному, регіональному та місцевому рівнях.

IV. Висновки

У результаті комплексного аналізу теоретичних і методологічних основ державних механізмів реформування житлово-комунального господарства встановлено, що, незважаючи на значну кількість робіт з відповідної проблематики, вона потребує ще більшої уваги науковців. Особливо це стосується розроблення напрямів подальшого реформування житлово-комунального господарства.

Література

1. Беззубко Л.В. Современные проблемы реформирования и развития жилищно-коммунального хозяйства : монография / Л.В. Беззубко, С.А. Ильяшевич. – Донецк : Норд-компьютер, 2009. – 237 с.
2. Объединение совладельцев многоквартирных домов: проблемы и пути решения : учеб. пособ. / Л.В. Беззубко, И.А. Маслюк, В.Г. Севка, А.Н. Шамонова (Конева). – Донецк : Норд-компьютер, 2007. – 124 с.
3. Реформирование жилищно-коммунального хозяйства: опыт и перспективы деятельности : монография / Л.В. Беззубко, А.Н. Шамонова, С.А. Ефимочкина, Б.И. Беззубко. – Донецк : Норд-компьютер, 2008. – 200 с.

УДК 351.5.024.5

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Бражко О.В.

кандидат економічних наук, доцент
Класичний приватний університет

Annotation

The author examines the lacks of the employment state regulation, principles of public policy of Ukraine in the field of population employment, feature of activity of employment Government service, principles of social policy in the field of population employment, concept of social partnership in the article.

Анотація

Досліджено недоліки державного регулювання зайнятості, принципи державної політики України у сфері зайнятості населення, особливості діяльності Державної служби зайнятості, принципи соціальної політики у сфері зайнятості населення, поняття соціального партнерства.

Ключові слова

Зайнятість, населення, ринок праці, державна політика, державне регулювання, концепція, соціально-економічний розвиток, безробіття, робоча сила.

I. Вступ

Серед ключових напрямів соціально-економічного розвитку України чільне місце посідають проблеми зайнятості населення та ринку праці. Поглиблення економічних реформ, зокрема перехід на етап стабілізації та економічного зростання, формування приватного сектора економіки, існування різних форм власності, розвиток конкурентних відносин, свобода підприємництва та вільний вибір видів зайнятості зумовлюють необхідність здійснення адекватної державної політики та застосу-